

VERGİTUTMA: 2023-CÜ İL DƏYİŞİKLİKLƏRİNİN XÜLASƏSİ

2023-cü il ərzində Vergi Məcəlləsinə əhəmiyyətli dəyişikliklər edilmişdir. Dəyişikliklər müvafiq olaraq 24 fevral (829-VIQD sayılı Qanun), 7 mart (838-VIQD sayılı Qanun), 16 iyun (922-VIQD sayılı qanun), 6 iyul (937-VIQD sayılı Qanun), 14 iyul (975-VIQD sayılı Qanun) və illik dövlət büdcəsinin formalaşdırılması prosesinin hissəsi olan 5 dekabr (1033-VIQD nömrəli Qanun) tarixli Qanunlarla qəbul edilmişdir. Dəyişikliklər vergi inzibatçılığını, mühasibat təcrübələrini və müxtəlif azadolmalar də daxil olmaqla vergi güzəştlərini əhatə edir.

2023-cü il avqust ayından etibarən, Mərkəzi Bank tərəfindən müvafiq şəxslərin lisenziyalaşdırılmasını, fəaliyyət qeydiyyatını və ümumi nəzarətin keçirilməsini təmin etmək məqsədilə, vergi orqanları onun sorğusu əsasında aşağıdakıları (əvvəllər təqdim edilənlərdən əlavə) təqdim etməlidirlər: (i) dövlət reyestrindən kommersiya təşkilatlarına aid çıxarışlar, nizamnamələr, iştirakçı və rəhbərləri haqqında məlumat; (ii) fiziki şəxslərin, kommersiya təşkilatlarının və onların səhmdarlarının iştirakçısı olduğu qurumlar, o cümlədən bu cür qurumlarda paya sahiblik haqqında məlumat; və (iii) fərdlər və kommersiya qurumlarının, onların rəhbərlərin, iştirakçıların və iştirak etdikləri təşkilatların mənfəəti (gəlir və zərəri) haqqında məlumatlar.

İcarəyə verilmiş əmlakın icarəçi üçün sifarişlə hazırlanması və icarədən sonra başqaları tərəfindən istifadə edilməməsi tələbi ləğv edilmişdir. Maliyyə lizinqi müqaviləsi üzrə lizinq alan əmlakı digər şəxsə ötürdüyü halda lizinq verənlə yeni alıcı arasında yaranan münasibətləri əvvəlki müqavilənin davamı sayılır. Maliyyə lizinqi Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş şərtlərə cavab vermədikdə, o, əmlak icarəsi kimi yenidən hesab edilə bilər (o cümlədən ona xitam verildikdən sonra).

Yeni qaydalara əsasən təqvim ili ərzində əmtəəsiz əməliyyatlarda riskli vergi ödəyicilərə, bu əməliyyatların məbləğinin müvafiq artan faiz miqdarında maliyyə sanksiyalar tətbiq edilir: (i) birinci pozuntu üçün 10 faiz, (ii) ikinci dəfə 20 faiz, və (iii) üçüncü və sonrakı 40 faiz. Bu müddəa riskli vergi ödəyiciləri siyahısına əlavə və siyahıdan çıxarılma qaydaları qəbul etdikdən sonra qüvvəyə minəcək (yanvar ayından başlayaraq üç ay ərzində gözlənilir ki, bu müddətə əməl olunma ehtimalı azdır).

Əvvəllər martın 15-nə qədər təqdim edilən torpaq vergisi bəyannamələrinin təqdim etmə üçün son tarixi, kommersiya şəxslər üçün ləğvetmə balansı təqdim edildikdən sonra 30 günlük təqdim etmə müddəti olmaqla, hesabat ilindən sonrakı ilin yanvarın 31-dən gec olmayaraq müəyyən edilmişdir. Torpaq vergisi üzrə cari vergi ödənişlər 15 avqust və 15 noyabr tarixinədək bərabər məbləğdə, əvvəlki ilin vergi məbləğinin yarısını təşkil etməklə, yeni və ya əvvəllər vergi tutulmayan subyektlər isə tərəfindən alınmış torpaq üçün illik verginin 50 faizini ödəməklə həyata keçirilməlidir.

Dəyişikliklərdən sonra, vergiyə cəlb olunan əməliyyatlarının istənilən 1 ay ərzində ardıcıl 12 ay müddətində AZN200.000-dən çox olduğu ictimai işə sahəsində fəaliyyət göstərən vergi ödəyiciləri, sadələşdirilmiş vergi ödəyiciləri kimi fəaliyyətlərini davam etdirmək niyyətində olduqlarını əməliyyatların bu həddi aşıldığı aydan sonrakı ayın başlanğıcından 10 gün ərzində vergi orqanlarına müraciət etməlidir.

Təhlükəli yüklərin daşınması üçün, əvvəllər xarici ölkələrdə qeydiyyata alınmış nəqliyyat vasitələrinin sahiblərinə, Respublika ərazisinə daxil olarkən, tərk edərkən, və ya tranzit keçərkən, həmçinin belə nəqliyyat vasitələrini idarə edənlərə tətbiq edən yol vergisinin artımları ləğv edilmişdir. Artımların ləğvi, *Dövlət Rüsumu haqqında* 223-IIQ nömrəli Qanuna dəyişiklik edən 830-VIQD nömrəli Qanuna əsasən, sərhəd-keçid məntəqələrində icazə blanklarının verilməsinin ləğvi, həm də müvafiq dövlət rüsumunun ləğv edilməsi ilə əlaqədardır. İndi yük avtomobilləri, qoşqulu və yarımqoşqulu avtonəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən artımların aşağı həddi oxların sayından və Respublikanın ərazisində qaldığı müddətdən asılı olaraq 41 tondan 51 tonadək aralığına görə USD0,30 məbləğində müəyyən edilib.

Hal-hazırda, yük daşıma ilə məşğul olan vergi ödəyiciləri, “Fərqlənmə nişanın” alınmasına görə xüsusilə sadələşdirilmiş vergini, məcburi dövlət sosial sığorta və məcburi icbari tibbi sığortası üzrə ayrılımları ödəmir.

Dövlət büdcəsi tərəfindən maliyyələşdirilən ixracın təşviqi ilə bağlı ödənişlər üçün əvvəllər Vergi Məcəlləsi çərçivəsində mənfəət və gəlir vergiləri habelə sadələşdirilmiş vergisi üzrə tətbiq edilən vergi güzəştləri ləğv edilmişdir.

Banklar tərəfindən milli valyutada fiziki şəxslərin əmanətlər üzrə faizindən gəliri hər təşkilat üzrə (i) aylıq faiz gəliri məbləği AZN200-ü aşmayanda və ya (ii) depozit ən azı 18 ay müddətinə yerləşdiriləndə gəlir vergisindən azaddır. Mənfəət vergisi üzrə satışdankənar gəlir, eləcə də kənd təsərrüfatı istehsalı ilə məşğul olan hüquqi şəxslər üçün dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına verilən subsidiya və onların iştirakçıları üçün dividendlər üzrə güzəştlər 1 yanvar 2027-ci il tarixinə qədər uzadılmışdır. Azərbaycanın vergi rezidenti müəssisələri tərəfindən ödənilən dividendlər əvvəllər tətbiq edilən 10 faiz əvəzinə 5 faizlə vergiyə tutulur.

5 dekabr dəyişikliklərindən sonra, Dövlət Vergi Xidməti 2024-cü il 2 fevral tarixində 2417040100051900 sayılı Əmri ilə vergi bəyannamələri üçün yeni qayda və formaları, o cümlədən (i) icarəyə verilən əmlakın növü (daşınmaz və ya daşınar) və (ii) DTA-03 razılıq məktubunun nömrəsi haqqında məlumatı daxil edən *Ödəmə Mənbəyində Tutulan Vergi Bəyannaməsinə Əlavə No.2*-ni, təsdiq etmişdir.

2023-cü il 1 yanvar tarixindən başlayaraq, 3 il müddətinə, media subyektləri əlavə dəyər vergisi (ƏDV), sadələşdirilmiş və gəlir və mənfəət vergilərindən azaddır.

Azərbaycanda istehsal olunan sənişin avtomobillərinin satışı, 2023-cü il 1 may tarixindən başlayaraq 10 il müddətinə ƏDV-dən azaddır.

Eyni zamanda, 2024-cü ildən 2026-cı ilə qədər, POS terminalları vasitəsilə nağdsız ödənişlər yolu ilə tibbi xidmətlər üçün tibb müəssisələri və özəl tibbi praktika ilə məşğul olan fiziki şəxslər tərəfindən əldə edilən gəlirlərin 50 faizi ƏDV-yə cəlb olunan gəlirdən çıxıla bilər.

Dəyişikliklərə əsasən, mediasiya xidmətləri ilə əlaqədar mediasiya təşkilatların mülki hüquq müqavilələri üzrə mediatora ödənilən haqlar və mükafatlar mənfəət vergisindən azaddır.

2023-cü il mart ayından başlayaraq, 5 il müddətinə, müharibədən azad edilmiş həmçinin digər müharibə təsirindən əziyyət çəkmiş ərazilərin minalardan təmizlənməsi ilə əlaqədar bütün növ avadanlıqların, onların hissələrinin, şəxsi zirehli müdafiə geyim, alət, partlayıcı maddə və pirotexniki materialların istehsalı, satışı və idxalı, həmçinin onların istehsalı üçün texnologiyaların idxalı ƏDV-dən azaddır.

2024-cü ildən etibarən, yeni ƏDV azadolmaları: (i) maliyyə lizinqindən faiz gəlirləri; (ii) maliyyə lizinqi müqaviləsi çərçivəsində ƏDV-dən azad olan əmlakın icarə verilməsinə; və (iii) Mərkəzi Banka göstərilən xidmət və işlərə tətbiq olunur. 2024-cü il yanvar ayından başlayaraq 3 il müddətində olan ƏDV güzəştlərinə aşağıdakılar daxildir: (i) təhsil tibb müəssisələri tərəfindən göstərilən tibbi xidmətlər və (ii) xam neft və təbii qazın svop əməliyyatları çərçivəsində idxalı.

* * *

Mart 2024 Qanunvericilik Yeniliyi*

Azərbaycan Respublikası

Ətraflı Məlumat üçün:

ContactUs@Bureau28a.com

*Məlumat hüquqi məsləhət təşkil etmir və bunun üçün nəzərdə tutulmur

Azərbaycan Respublikası

AZ1095, Bakı

Neftçilər Prospekti, Ev 67

www.bureau28a.com

©2024 “Bureau 28a” MMC